

Δημιουργία κλίμακας μέτρησης της εξουθένωσης του γενικού πληθυσμού εξαιτίας της πανδημίας λόγω της COVID-19

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, προσφέροντας νέα γνώση στην έρευνα με σκοπό την προαγωγή της δημόσιας υγείας, δημιούργησε για πρώτη φορά διεθνώς, μια κλίμακα για τη μέτρηση της εξουθένωσης του γενικού πληθυσμού εξαιτίας της πανδημίας που προκλήθηκε από την COVID-19.

Η κλίμακα μέτρησης της εξουθένωσης λόγω της πανδημίας προέκυψε από την ερευνητική μελέτη του Επίκουρου Καθηγητή Πέτρου Γαλάνη, της υποψήφιας Διδάκτορος Αγγλαΐας Κατσιρούμπα (νοσηλεύτριας ΠΕ, MSc), των Καθηγητριών Δάφνης Καϊτελίδου και Παναγιώτας Σουρτζή, της Επίκουρης Καθηγήτριας Όλγας Σίσκου και της Διδάκτορος Ολυμπίας Κωνσταντακοπούλου και έχει ήδη δημοσιευθεί στο έγκριτο περιοδικό "Journal of Mental Health" με την πρόσβαση να είναι ελεύθερη στον σύνδεσμο <https://doi.org/10.1080/09638237.2023.2245914>.

Πιο συγκεκριμένα, το Τμήμα Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ ανέπτυξε μια κλίμακα μέτρησης της εξουθένωσης του γενικού πληθυσμού εξαιτίας της πανδημίας που

προκλήθηκε από την COVID-19, γεγονός μείζονος σημασίας, καθότι η βιβλιογραφία έως τώρα προσανατολιζόταν αποκλειστικά στην εκτίμηση της εξουθένωσης των επαγγελματιών υγείας. Ως εκ τούτου, μέχρι σήμερα δεν είχε δημιουργηθεί κάποια κλίμακα μέτρησης της εξουθένωσης λόγω της πανδημίας στον γενικό πληθυσμό. Η παρούσα κλίμακα στοχεύει να καλύψει το κενό αυτό στην έρευνα, δίνοντας την ευκαιρία στους ερευνητές να μετρήσουν την εξουθένωση λόγω της πανδημίας με αξιόπιστο και έγκυρο τρόπο. Η κλίμακα αυτή περιλαμβάνει τρεις παράγοντες για την εκτίμηση της εξουθένωσης λόγω της πανδημίας: (α) συναισθηματική εξουθένωση, (β) σωματική εξουθένωση και (γ) εξουθένωση λόγω των μέτρων κατά της πανδημίας.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί, ότι για την ανάπτυξη και τη στάθμιση της κλίμακας εφαρμόστηκαν πιστά όλα τα βήματα όπως αυτά ορίζονται από την επιστήμη της μεθοδολογίας της έρευνας και της βιοστατιστικής για τη δημιουργία μιας αξιόπιστης και έγκυρης κλίμακας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η νέα κλίμακα έχει (α) υψηλή εγκυρότητα, δηλαδή όντως μετρά την έννοια την οποία διατείνεται ότι μετρά και (β) υψηλή αξιοπιστία, δηλαδή οδηγεί σε παρόμοια αποτελέσματα μετά από επαναλαμβανόμενες μετρήσεις.

Η ανάπτυξη αυτής της κλίμακας αποτελεί εξαιρετικά σημαντικό εφόδιο για τους ιθύνοντες της δημόσιας υγείας, καθώς ήδη τις τελευταίες εβδομάδες του καλοκαιριού έχουν αυξηθεί σημαντικά τα κρούσματα και οι νοσηλείες εξαιτίας των νέων μεταλλάξεων του SARS-CoV-2. Το γεγονός αυτό αναμένεται να οδηγήσει σε έναν δύσκολο χειμώνα, λαμβάνοντας, μάλιστα, υπόψιν ότι σημαντικό ποσοστό του γενικού πληθυσμού δεν έχει εμβολιαστεί με μια αναμνηστική δόση τους τελευταίους 18 μήνες. Ιδιαίτερη έμφαση, εξάλλου, πρέπει να δοθεί στις ευπαθείς ομάδες, όπως οι υπερήλικες, οι ανοσοκατασταλμένοι και οι χρόνια πάσχοντες που αντιμετωπίζουν περισσότερους κινδύνους από την COVID-19.

Είναι σαφές ότι η εύρεση των παραγόντων που επηρεάζουν την πρόθεση του γενικού πληθυσμού για εμβολιασμό κατά της COVID-19 είναι καθοριστικής σημασίας για την αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης ιδιαίτερα των ευπαθών ομάδων. Στο πλαίσιο αυτό, η κλίμακα που δημιουργήθηκε παρέχει τη δυνατότητα

στους ερευνητές να μετρήσουν την εξουθένωση του γενικού πληθυσμού και να εκτιμήσουν την επίδραση της εξουθένωσης στην πρόθεση εμβολιασμού. Μάλιστα, πρόσφατες μελέτες δείχνουν την αρνητική επίδραση που έχει η εξουθένωση λόγω της πανδημίας στην πρόθεση εμβολιασμού κατά της COVID-19 τόσο στον γενικό πληθυσμό όσο και σε νοσηλευτές (<https://doi.org/10.3390/vaccines11010062> και <https://doi.org/10.3390/vaccines11010046>).

Όντας, λοιπόν, στην περίοδο μετά τη λήξη της πανδημίας, η γνώση μας αναφορικά με τη σχέση μεταξύ της εξουθένωσης που βιώνει ο γενικός πληθυσμός λόγω της πανδημίας και της πρόθεσης εμβολιασμού με μια αναμνηστική δόση, μπορεί να συντελέσει στην επιτυχή άρση των προβλημάτων που εγείρονται -ή πρόκειται να εμφανιστούν- εν όψει του χειμώνα και νέων πιθανών μεταλλάξεων του SARS-CoV-2.

Καθίσταται σαφές ότι η χρήση μιας τέτοιας κλίμακας είναι καθοριστικής σημασίας στην περίοδο που διανύουμε προκειμένου να είμαστε σε θέση όχι μόνο να γνωρίζουμε τις τάσεις στον γενικό πληθυσμό αλλά και να μπορούμε να τις ποσοτικοποιήσουμε για τη λήψη αποφάσεων. Αντιλαμβανόμενοι την εξουθένωση του γενικού πληθυσμού είναι εφικτό να παρθούν οι κατάλληλες αποφάσεις για θέματα διαχείρισης της δημόσιας υγείας αναφορικά με τον εμβολιασμό κατά της COVID-19.